СОВЕТ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИГА ШОН-ШАРАФЛАР!

В. Кайдапов расми.

Бугун—Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни

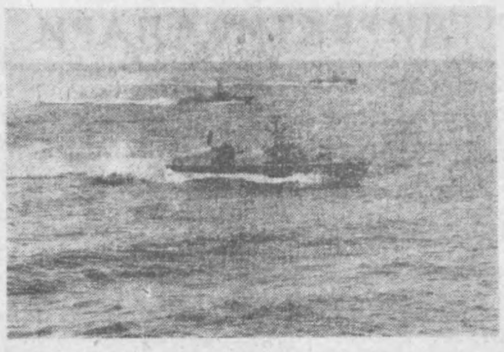

СУРАТЛАРДА: чапда — ракета катерлари ҳужумда. Ўнгда — коммунистлар капитан Г. Новожилов (ўнгда) ва старший лейтенант М. Сиваклар ўз қўл остидаги жангчилар учун доимо ўрнак, уларга ҳарбий техникани эгаллашда яқиндан ёрдам берадилар. Ҳозир улар бошчилик қилаётган бўлинмалар КПСС XXIV съезди шарафига бошланган мусобақаларнинг олдинги сафларида бормоқда. (ТАСС фотохроникаси).

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
23 ФЕВРАЛЬ 1971 Й
СЕШАНБА
№ 45 (1420).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БАҚУВВАТ КАБЕЛЬ

Республиканинг кўмир конларида, карьерларида руда қазиб чиқарадиган янги қудратли экскаватор ишга туширилмоқда. Замонавий машина бир соатда ер қаридан беш минг кубометр рудани қазиб чиқаради. Унинг бир меъёрда ишлашини таъминлаш учун бақувват кабель лозим бўлиб қолди.

«Тошкенткабель» заводининг коллективи ана шу кабелни ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. 10 минг вольтга мўлжалланган кабель маҳсулоти энергетикларга ажойиб совға бўлади.

ТОНГГИ газеталарда

✦ СССР Мудофаа Министри, Совет Иттифоқи Маршали А. Гречконинг буйруғи эълон қилинган.

✦ 22 февралда А. Навоий номли театрда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 53 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди.

✦ Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги самарали ишлари, уларни хўжалик ва маданий қурилишдаги вазифаларни бажаришга сафарбар этишдаги хизматлари учун СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан «Труд» газетаси Ленин ордени билан мукофотланди.

✦ Қишлоқ меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашдаги самарали ишлари, уларни хўжалик ва маданий қурилишдаги вазифаларни бажаришга сафарбар этишдаги хизматлари учун СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан «Сельская жизнь» газетаси Ленин ордени билан мукофотланди.

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация заводининг меҳнаткашлари СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини якдиллик билан маъқулламоқдалар.

Директива лойиҳалари билан танишиб чиққан 30-цехнинг слесари О. Абдуллаев ҳамкасб дўстларининг фикрини ифодалаб шундай деди:

— Бутун мамлакатимиз, жумладан, Ўзбекистоннинг халқ хўжалигини ривожлантириш бўйича тўққизинчи беш йилликда амалга ошириладиган ишлар ўз моҳияти билан жуда салмоқлидир. Бу вазифаларнинг шараф билан адо этилишига муносиб улуш қўшиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

— Заводимиз ишлаб чиқаришни янги-янги ускуналар билан қуроллантириш йўлидан бормоқда, — деди реконструкция ва жиҳозлаш бўлимининг катта инженери М. Шурик. — Кейинги вақтларда механика, темирчилик, қуюв цехлари янги технологик жиҳозлар билан қуроллантирилди. Кўпгина ишлаб чиқариш участкаларида программали бошқарув дастгоҳлари ишлаб турибди. Директива лойиҳаларида меҳнат унумдорлигининг ошишига ҳалақит берувчи эски ва «умрини» ўтаб бўлган жиҳозларни алмаштиришга катта аҳамият берилган. Бу жуда тўғридир.

Коллективимиз аъзолари партия белгилаб берган йўлдан бориб, 1971—1975 йилларда станоклар паркини янги дастгоҳлар билан алмаштиришга бел боглади. Бўлимимиз хизматчилари эса авиация заводининг тўққизинчи беш йиллик охирига келиб энг илғор ва замонавий техникалар билан жиҳозланган корхоналардан бири бўлиб қолиши йўлида қўлларидан келган чора-тадбирларини кўрадилар.

Азим шаҳримизнинг барча корхона, қурилиш муассасаларида КПСС XXIV съезди Директивалари пойиҳаларининг умумхалқ муҳокамаси бўлиб ўтмоқда. В. И. Ленин номли якка буюртмалар тикиш фабрикасининг чеварлар коллективи ҳам партиямизнинг навбатдаги улкан анжумани ҳужжатлари лойиҳасини кенг муҳокама қилмоқда.

СУРАТДА: корхона бошланғич партия ташкилотининг секретари Вера Батракова бир группа тикувчиларга Директива лойиҳаларини тушунтираётир. М. Нуриддинов фотоси.

ЭЛЕКТРОН АППАРАТ

Тошкент пластмасса буюмлари фабрикасида тўгмачаларни ҳисоблаш энг машаққатли меҳнат жараёнларидан ҳисобланади. Тугмачаларни санаш учун ишчи-хизматчиларнинг жуда кўп қимматли вақтлари бекорга кетарди. Корхонанинг инженер-техник ходимлари Львовдаги политехника институтининг олимлари билан ижодий ҳамкорликда ишлаб, ана шу машаққат меҳнатга барҳам берадиган автоматни яратдилар.

Янгиликнинг ишлаб чиқаришда қўлланиши натижасида бир йилда давлатнинг 3 минг сўми тежаб қолинади. Йил бошидан буён автомат ёрдамида 15 миллион дона тугмача ҳисобланди.

ҚЎШИҚЛАР КОНКУРСИ

Тошкентдаги Марказий «Юбилей» спорт залида Тошкент область ва пойтахт бадиий ҳаваскорлари сиёсий қўшиқ ижрочиларининг конкурси бўлиб ўтди. Область комсомол комитети ва маданият бошқармаси ўтказган бу конкурс жонажон партиямизнинг XXIV съездига бағишланди.

Талантлар мусобақасида областдаги Чирчиқ, Олмалиқ, Ангрен, Янгийўл шаҳарларининг вакиллари билан бирга пойтахтдаги Чкалов номли авиация заводи, тўқимачилик комбинати, «Коммуналник» клуби, халқ филармонияси ҳаваскорлари қатнашдилар. Улар партиянинг доно сиёсати, Ленин ғояларининг тантанаси ва Ватаннинг қудрати ҳақида жанговор қўшиқларни маҳорат билан ижро этдилар.

Конкурс ғолиблари Краснодон шаҳрида ўтказиладиган Бутуниттифоқ конкурсида қатнашиш ҳуқуқини олдилар ва шунингдек Москва телевидениесининг «Алло, биз талантларни излаймиз» деган эшиттиришида қатнашадилар.

Шаҳардаги 1-нон заводи коллективи аҳолига ҳар куни 120—140 тонна миқдорида сифатли нон тайёрлаб беради.

СУРАТДА: корхонанинг пешқадам ишчиси таҳловчи-контролёр С. Макарова.

Бизнинг ИНТЕРВЬЮ

Балиқчилик тараққий этади

Шу йилнинг бошларида Тошкент шаҳрида «Гидрорибпроект» институтининг Ўрта Осиё филиали очилди. Мухбиримиз ана шу янги даргоҳда бўлиб институт бош инженери В. Н. Волокитин билан суҳбатлашди.

— Кейинги йилларда Ўзбекистонда ирригация иншоотларини қуриш кенг кўламда олиб борилмоқда. Айни бир пайтда балиқчилик ривожланиши мумкин бўлган табиий шароитлар, имкониятлар камайиб бормоқда. Айниқса, кейинги 15—17 йил ичида республика кўллари ва дарёларида балиқлар миқдори бир мунча камайиши натижасида балиқчиликни янада ривожлантириш вазифаси кўндаланг бўлиб қолди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети 1967 йилда балиқчиликни ривожлантиришнинг келгусидаги тадбирлари тўғрисида қарор қабул қилдилар. Ана шу қарорга биноан 1975 йилнинг охирига бориб республиканинг сунъий сув ҳавзаларида 60 минг центнерга яқин балиқ боқилади. 1980 йилга бориб бу рақам 150—160 минг центнерга етади.

Ҳозирги пайтда ёш муассасанинг ходимлари Тошкент балиқ хўжалигини янада кенгайтиришга доир лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқдилар.

Лойиҳачи ходимларимиз мавжуд хўжаликларни янада кенгайтириш ва 215 гектар майдонда янги балиқлар боқиладиган олтита ҳавзани бунёд қилишга доир ҳужжатларни тайёрлаши лозим.

Шу кунларда балиқчилик хўжаликлари коллективлари Тошкент магазинларига 7 минг центнерга яқин балиқ етказиб бермоқдалар. Мавжуд хўжаликлар кенгайтирилгач, қўшимча 3900 центнер балиқ маҳсулоти етказиб берилади.

Бугун

Андижонда бунёд этиладиган такомиллашган балиқчилик хўжалигининг лойиҳаси буюртмачиларга топширилади. Бу хўжалик йилига аҳолига 6343 центнер балиқ етказиб беради.

Ўзбек рақси жилвалари

«Баҳор» рақс ансамблининг талантли қизлари янги программа асосида байрам концертига ҳозирлик кўришмоқда. Партия съездига бағишланган бу программадаги рақслар совет кишиларининг бахт-саодати, фаровон ҳаёти ва ўзбек аёлларининг бугунги иқболи ҳақида ҳикоя қилади.

Яқинда ажойиб санъат даргоҳига Москвадан хушхабар келди. Унда маълум қилинишича, ўзбек раққосалари қардош Германия Демократик Республикасига гастролга таклиф қилинган.

Жаҳоннинг бир неча мамлакатларида бўлиб, ўзининг энг жозибали ва дилбар рақсларини миллионлаб томошабинларга манзур қила олган «Баҳор» коллективи ўз санъати билан немис дўстларимизни хушнуд этади.

«Меҳнат қонунида янгилик»

Шу кунларда Тошкент ва Ўзбекистоннинг пойтахт области бошқа шаҳарларининг заводларида, фабрикаларида, қурилишларида ўтказилаётган суҳбатлар темаси ана шундай деб аталди. Ҳуқуқшунослар, ташкилотларнинг касаба союз ходимлари меҳнаткашларга ССР Иттифоқдош республикаларнинг меҳнат тўғрисидаги қонун асосларини тушунтириб бермоқдалар.

Ҳозирнинг ўзидаёқ «Ташсельмаш» заводи, Тошкент тепловоз депоси, Ангрен ГРЭСи, Чирчиқ электр химия комбинати ва бошқа корхоналар коллективларида социалистик меҳнат интизоми принциплари тўғрисида, унинг маънавий ва моддий стимуллари, ишлаб чиқаришни бошқаришда меҳнаткашларнинг иштироки, меҳнат муҳофазаси ва социал страхование тўғрисида суҳбатлар бўлиб ўтди.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Муҳим ташаббус маъқулланди

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукуматининг расмий вакили бу ерда қуйидагиларни айтди: «Жаҳондаги барча тинчликсевар халқлар Бирлашган Араб Республикаси президенти Анвар Садатнинг конструктив таклифларини маъқулламоқда. Бу таклифлар барча мамлакатлар кемаларининг қатнови учун Сувайш каналини очиб қўйишни кўзда тутади. «Ҳиндистон ҳукумати, — деди расмий вакил, — Бирлашган Араб Республикасининг кўрган тадбирлари яқин шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчликка эришишни кўзда тутади, деб мамнуният билан қайд қилади». Расмий вакил «Ҳиндистон ҳукумати Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номидан иш кўраётган Г. Яррингнинг кўраётган тадбирларини тамомила қўллаб-қувватлайди», деб таъкидлади.

(ТАСС)

Англияда ишсизлар кўпаймоқда

ЛОНДОН, Англияда ишсизлар жуда тез кўпаймоқда. 1971 йилнинг февралида январь ойидагига нисбатан ишсизлар сафига яна 30 мингдан кўпроқ киши қўшилди. Иш билан таъминлаш ва меҳнат унумдорлиги масалалари билан шуғулланувчи министрликнинг эълон қилган расмий маълумотларига қараганда, Англияда рўйхатга олинган ишсизларнинг ҳаммаси 761 минг кишига етган ёки мамлакатдаги ишга яроқли жамики аҳолининг 3,1 процентини ташкил қилган. Кейинги йилларнинг бирортасида ҳам мамлакатда ишсизлик бу қадар кўпаймаган эди.

Ишсизлар Шимолий Ирландияда, айниқса кўпайиб кетди. Бир ярим миллион аҳолиси бўлган бу мамлакатда рўйхатга олинган ишсизлар 40 минг кишига етди. Ольстернинг католиклар яшайдиган бир қанча районларида ишга яроқли жамики аҳолининг учдан бир қисми иш топа олмай сарсон.

Буюк Британия ҳукумати ишсизлик кўпайиб бораётгани учун айбни меҳнаткашларнинг ўзига тўнкашга уринмоқда. Ваҳоланки Америкадаги оммавий ишсизлик консерваторлар ҳукумати ўтказаётган ва ишлаб чиқаришни қисқартиришга қаратилган иқтисодий сиёсатнинг бевосита оқибати эканлиги ҳаммага равшан.

(ТАСС).

Монголия Халқ Республикаси.

Монголиянинг қатор шаҳар ва қишлоқларида Совет Иттифоқининг ёрдами билан мактаб-интернатлар қурилмоқда. Мактаблар қошида клуб, спорт заллари, ўқитувчилар учун турар-жой бинолари бўлади.

СУРАТДА: Гоби-Олтой аймоғидаги Олтай шаҳрида мактаб биноси қурилиши. (АПН).

КПСС XXIV съездини муносиб кутиб оламиз!

НУРЛИ ИСТИҚБОЛ

Буюк яратувчилик программаси

Партия иши — халқ иши

Янги беш йиллик вазифалари жасоратга чорлайди

БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИ ҚАТОРИ СЕРҚУЁШ РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАМ «СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1971—1975 ЙИЛГИ БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАНИ ЮЗАСИДАН КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИНИНГ ЛОЙИҲАСИ»НИ ЗЎР ҚИЗИҚИШ ВА ЮКСАК КЎТАРИНКИ РУҲ БИЛАН ЎРГАНМОҚДАЛАР ВА МУҲОКАМА ҚИЛМОҚДАЛАР.

ШУ КУНЛАРДА ШАҲРИМИЗДАГИ САНОАТ, ҚУРИЛИШ ВА АЛОҚА КОРХОНАЛАРИДА, ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ИЛМИЙ МУАССАСАЛАРДА, ХУЛЛАС ҲАММА ЖОЙДА ЯНГИ ЗАФАРЛАР ПРОГРАММАСИ БЎЛГАН КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ЙИҒИЛИШЛАР БЎЛИБ ЎТМОҚДА. БУНДА ҲАММА КАТТА СИЁСИЙ ВА ДАВЛАТ АҲАМИЯТИДАГИ МУҲИМ ҲУЖЖАТНИ ТЎЛА ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА. УЛАР ЎЗ СЎЗЛАРИДА ПАРТИЯ ТОМОНИДАН БЕЛГИЛАБ БЕРИЛГАН ЁРҚИН ИСТИҚБОЛ ПРОГРАММАСИНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛИ БАЖАРИЛИШИГА БУТУН КУЧ ВА ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТЛАРИНИ САФАРБАР ЭТАЖАКЛАРИНИ ИЗҲОР ҚИЛМОҚДАЛАР.

РЕДАКЦИЯМИЗГА БЕШ ЙИЛЛИК ПЛАН ЮЗАСИДАН КПСС XXIV СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛОВЧИ ВА ЯНГИ ТАКЛИФЛАР КИРИТИЛАЁТГАН МАКТУБЛАР, МАҚОЛА, ХАТ-ХАБАРЛАР ВА БОШҚА МАТЕРИАЛЛАР КЕТМА-КЕТ КЕЛИБ ТУРИБДИ.

БУГУН БИЗ СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ БЕШ ЙИЛЛИК ПРОБЛЕМАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН ДАСТЛАБКИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ОҚШОМХОН ДЎСТЛАРИМИЗ ЭЪТИБОРИГА ҲАВОЛА ҚИЛАР ЭКАНМИЗ, УЛАРДАН ЯНА ЯНГИ-ЯНГИ МАКТУБЛАР, ФИКР-МУЛОҲАЗАЛАРИНИ ЁЗИБ ЮБОРИШЛАРИНИ ИЛТИМОС ҚИЛАМИЗ.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг матбаачилари ҳам буюк яратувчилик программаси бўлган КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаларини қизғин кутиб олдилар. Шу кунларда улар бу лойиҳа юзасидан қизғин фикр алмашмоқдалар.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) Г. Галибов, Н. Асомов ва Х. Галибовлар Директива лойиҳаси билан танишмоқдалар.

М. Нуриддинов фотолари.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли 2-ун комбинатининг коллективи КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини якдиллик билан маъқулламоқда.

СУРАТДА: Директива лойиҳалари билан танишув пайти.

«Янги беш йилликда саноатнинг асосий вазифаси социалистик экономиканинг индустриал базасини ривожлантиришни, хусусан қишлоқ хўжалигини ва у билан боғлиқ бўлган тармоқларнинг индустриал базасини ривожлантиришни кенгайтиришдан ва такомиллаштиришдан, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ва самарадорлигини оширишдан, маҳсулотнинг сифатини тубдан яхшилашдан иборат».

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

✱ Янги беш йиллик уфқлари

«УЧҚУН» НИНГ ЭРТАНГИ КУНИ

* ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ ШАРОФАТИ
* ЯНГИ БЕШ ЙИЛЛИКДА 2,8 МИЛЛИОН СЎМЛИК КЎП МАҲСУЛОТ ТАЙЁРЛАНАДИ
* МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ 22 ПРОЦЕНТ ОШАДИ
* БИРИНЧИ ДАРАЖАЛИ ВАЗИФАЛАР

«САНОАТНИНГ ҲАР БИР ТАРМОҒИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ДАСТАВВАЛ УНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ҲИСОБИГА ВА ИЧКИ ХЎЖАЛИК РЕЗЕРВЛАРИДАН ЯНАДА ТЎЛАРОҚ ФОЙДАЛАНИШ ҲИСОБИГА ЎСТИРИШ ТАЪМИНЛАНСИН...»

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан)

Хўжаликни юритишнинг янгича системаси корхона ичидаги кўпгина социал масалаларнинг оқилона ҳал қилинишига қулай, етарли шарт-шароит яратади. Ахир ўзингиз бир ўйланг-а. У ёки бу иқтисодий кўрсаткичларнинг юз берганлигини ҳамма вақт ҳам давлат масштабида ҳал қилишнинг имкони бўлмайди. Буни мавжуд шарт-шароитдан келиб чиқиб ўша ернинг ўзида ҳал қилиш мумкин. Ҳар бир ҳал қилинмаган проблемалар эса маҳсулот ишлаб чиқариш самарадорлигининг пасайишига олиб келади.

Масалан, бир мисолни олиб кўрайлик. **Бизнинг тўқимачилик-галантерея фирмамизда 1970 йилга келиб маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 1965 йил билан таққослаганда икки баравар кўпайди. Бунга биз ишчи кучларини ва бошқа ресурсларни кўпайтирмасдан туриб эришдик.** Демак, корхонада рўй берадиган ҳар қандай аҳволни бартараф этиш аввало, ишлаб чиқаришда фойдаланилмаётган резервларни ишга солишни тақозо этар экан. Биз масаланинг ана шу томонига эътибор бердик. Икки йил олиб борилган ишлардан сўнг коллективнинг социал тараққиёт бўйича комплекс плани тузилди.

Пландаги тўртта бўлимда фирманинг тўққизинчи беш йилликлар давридаги техника иқтисодий фаолиятининг ўсиши ўз аксини топган. Шундай бир мисолни келтириш мумкин. **1975 йилнинг охирига бориб корхонамиз 1969 йил билан таққослаганда икки миллион 800 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш имкониятига эга бўлар экан. Меҳнат унумдорлиги эса ана шу давр ичида 22 процентга ошади.**

Коллективимиз аъзолари ютуқлар калити аввало техника тараққиётини юксалтириш билан чамбарчас боғлиқ эканлигини яхши тушунадилар. Янги беш йилликда корхонамизнинг цехлари ва участкаларида 126 та янги технологик жиҳозлар ўрнатилади, шу давр ичида 634 та янги маҳсулотларнинг янги намуналари ўзлаштирилади ва ишлаб чиқаришга жорий этилади.

Ҳозирги замон техникасини бошқаришнинг ўзи ҳам катта бир санъат. Корхонамизга ўз ишини беш қўлдек биладиган малакали мутахассислар керак. КПСС XXIV съезди Директиваларининг лойиҳасида масаланинг мана шу томонига, кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш системасини яхшилашга катта эътибор берилган.

Коллективнинг социал планига муҳим тузатишлар киритилган. Бу ишлаб чиқаришда юксак малакали ишчиларнинг сони 75 процентгача бўлиш имконини беради. 1969 йили бундай ишчилар 60 процентни ташкил этган эди. Бундан ташқари асосий касб эгалари ҳам ўзларининг малакаларини ошира борадилар. Ҳар йили 300 га яқин ишчи тайёргарликдан ўтади.

Юқорида айтилган гапларнинг ҳаммаси бизнинг фирмамизда келажакда амалга ошириладиган ишлардир. Ҳозирги аҳволга келганда шуни айтиш керакки, кадрларни тайёрлаш ишлари айтарли даражада эмас. Ҳозирча фирманинг ўқув базаси йўқ. Ишчиларни ўқитиш ва уларга ҳунар ўргатиш асосан ишлаб чиқариш илғорларига бириктириб қўйиш йўли билан амалга оширилади. **Шунинг учун ҳам биз ўйлаймизки, бирорта ҳунар-техника билим юртлари ҳузурида тўқимачи ва галантереячи кадрлар тайёрлайдиган махсус курслар ташкил этилса айни муддао бўлур эди. Бу муҳим аҳамиятга эга бўлган вазифадир.**

Бизнинг социал тараққиёт планимизда меҳнаткаш учун энг яхши, қулай иш шароити яратишга катта эътибор берилган. Бунда ишчиларнинг саломатлиги тўғрисида катта ғамхўрлик ўзининг ёрқин ифодасини топган. Бу соҳада анчагина ишлар амалга оширилди. Социал-маданий тадбирлар ва уй-жой қурилиши фондларидаги маблағ ҳисобига «Қибрай» дам олиш уйида корпус қурилди. Санаторийлар, дам олиш уйларига путёвкалар сотиб олинмоқда. Лекин ҳали бу соҳада қиладиган ишларимиз анчагина.

Ҳафтада икки марта дам олишни ҳам яхши, кўнгилдагидек ўтказиш меҳнат ютуқларининг ортишига имкон беради. Шунинг учун ҳам ана шу вақтдан оқилона фойдаланиш керак. Энг муҳими келаси ҳафтадаги иш учун куч-ғайрат тўпламоқ лозим. Социал планимизда шаҳар ташқарисига чиқиш, «Қибрай» дам олиш уйида ҳордиқ чиқариш, республиканинг диққатга сазовор ва тарихий обидаларига бой жойларига туристик саёҳатлар уюштириш сингари тадбирлар кўзда тутилган.

Коллективимиз олдида ўзи мустақил еча оладиган ва ҳал қила оладиган проблемалар билан бир қаторда ҳали бу масалани ҳал қилишга қудрати етмайдиган проблемалар ҳам бор. Масалан, бош корхонадаги болалар муассасалари ишида камчиликлар йўқ. Чуқурсойдаги филиалимизда эса бошқача манзаранинг гувоҳи бўласиз. Фирмамиз хизматчилари ўз фарзандларини «Юлдуз» фирмасининг болалар боғчасига олиб боришади. У ерда бизнинг ишчиларимиз болалари учун чегараланган миқдорда жой ажратилган. Биз шимолий саноат зонаси районида болалар комбинати қурилиши тўғрисида ўйлаб кўриш вақти етди, деб ҳисоблаймиз.

Яна бир гап. Шаҳримиздаги турар-жой районлари — Чилонзор, Қўйлиқ массиви, Сергели саноат корхоналаридан анча йироқдадир. Транспорт меъёрида ишламайди. Ана шу массивларда истиқомат қилувчи чеварларимиз ишга келиш учун ҳар куни ўзларининг бир ярим соат вақтини кетказишади. Шу массивларга тўғридан-тўғри қатнайдиган маршрутлар ишини йўлга қўйиш ёки корхонани транспорт билан таъминлаш айни муддао бўлур эди.

Г. ЙЎЛДОШЕВА,
«Учқун» тўқимачилик-галантерея фирмасининг директори.

Н. ТАРШИЛОВА,
фирма план бўлимининг бошлиғи.

Катта вазифалар олдида

«УЗЛУКСИЗ ПЎЛАТ ҚУЙИШ ҲАЖМИ КЎПАЙТИРИЛСИН. ҚОРА МЕТАЛЛУРГИЯДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ ТАХМИНАН 1.3 БАРАВАР ОШИРИЛСИН».

КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳасида металл эритувчилар ва қуювчилар олдига шундай катта вазифалар қўйилган. Ленинча беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этган ва ҳозирда янги беш йиллик марраларини эгаллаш учун ғайрат камарини белга боғлаган ишдаги зарбдор ўртоқларим ҳақида гапирмоқчиман.

Касбдошларим кундалик оддий меҳнати билан халқ хўжалигини ривожлантиришга нақадар муҳим ҳисса қўшиб келаётганликларини кўриб қувонаман. Коллективимиз металл қўяди, ундан деталлар тайёрлайди. Қудратли тепловозлар ва вагонлари ана шу деталь ва узеллар билан капитал ремонт қилинади.

Қуюв цехи. Бу ердаги ҳарорат, машаққатли меҳнат, қулоқни батанг қилувчи товушлар, дим ҳавони бир тасаввур қилинг-а! Бундай жойда фақат ўз касбини севувчи кишиларгина меҳнат қиладилар. Бундайлар бизда кўп.

Улкан металл эритиш печи. Ҳар тарафга ўт пуфуриб турибди. Унда сменада уч бор металл эритилади. Ҳар сафар 5—6 тонна қуйма олинади. Тўрт азамат печь атрофида гирдикапалак. Ҳар бирининг юзида ниқоб. Ниқоб остидаги юзлардан маржон-маржон тер оқмоқда. Булар Г. Жданов бошлиқ бригада йигитларидир. Бригада ўн йилдан буён коммунистик меҳнат коллективи номини эъзозлаб келмоқда.

Г. Жданов ўн тўрт йилдан буён ана шу печка ёнида туриб меҳнат қилади. СССР Темир йўллар министрлигининг социалистик мусобақа илғори, деган нишони, «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали билан тақдирланган.

Бригада аъзолари печдан эҳтиёткорлик билан фойдаланиш, уни сифатли ремонт қилиш, яроқли металлар олишни кўпайтириш эвазига меҳнат унумдорлигини тобора оширмоқдалар. Агар, ленинча беш йиллик бошларида яроқли металл қўйма олиш 57 процентни ташкил этган бўлса, юбилей йилида 65 процент яроқли металл қўйма олишга эришилди. Пўлат қуювчилар 1971 йилда яроқли металл қўймалари олишни ўтган йили эришилган даражадан икки процент оширишга қарор қилдилар.

Печни одатдагидек жорий ремонт қилиш учун бир сутка вақт белгиланган. Бригада аъзолари эса, ҳар сафар уни саккиз соатда сифатли ремонт қилиб бўладилар. Бу билан ойлик топшириқлар доимо ошириб бажарилмоқда. Бригада беш йиллик план топшириқларини В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллик юбилейида бажарган эди. Беш йиллик планга қўшимча икки минг тоннадан зиёд пўлат қуймалар етказиб берди. Ана сизга олийҳимматлилик.

Цехда меҳнат яхши ташкил этилганлиги, ҳар ким ўз вазифасига зўр масъулият ҳисси билан қараётганлиги туфайли илгариги уч смена ўрнига икки сменада ишлаш жорий этилди. Меҳнат унумдорлиги, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва сифат кўрсаткичлари эса илгариги даражадан анча ортиб боряпти.

Ҳар қандай маҳсулни оддий ишчи яратади. Уларнинг олийҳимматлилигига, ташаббускорлигига тасанно айтгинг келади. Ишда ҳамма нарса бўлиб ўтади. Бир неча кун слесарлар етишмай қолди. Нима, слесарь кутиб туриш керакми, шундай долзарб пайтда. Ҳеч-да! Бу ердаги ишчиларнинг ҳаммаси аралаш касб эгаси бўлса-ю, қўл қовуштириб ўтирилса?!

Шунда цех механиклари ва мастерлари ташаббускорлик кўрсатишди. Улар ишдан ташқари пайтларда икки барабан ва бир ускунани сифатли ремонт қилиб беришди. Иш яна юришиб кетди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Қуюв цехининг коллективи ҳозир съезд олди вахтасида туриб меҳнат қиляпти. Умум завод коллективининг қабул қилган оширилган мажбуриятни бажарилиши йўлида курашмоқда.

Планга қўшимча бир тепловоз ремонт қилиб бериш, ўнлаб минг тонна деталь тайёрлаш катта меҳнатни талаб этади. Коллектив ўз сўзининг устидан чиқиши учун пўлат қуювчилар, қолипчилар, деталь тайёрловчилар бир ёқадан бош чиқариб ишлаяпти.

А. АБДУРАҲМОНОВ,
Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводининг қолипчиси, коммунистик меҳнат зарбдори.

Юксак мақсад йўлида

«...СОВЕТ КИШИЛАРИНИНГ КИЙИМ-КЕЧАК, ПОЙАФЗАЛГА ВА ЕНГИЛ САНОАТНИНГ БОШҚА БУЮМЛАРИГА БЎЛГАН ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ТАҒИН ҲАМ ТЎЛИҚ ҚОНДИРИШ МАҚСАДИДА ШУ ТАРМОҚДА МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҲАЖМИ 35—40 ПРОЦЕНТ КЎПАЙТИРИЛСИН».

(КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасидан).

Барча совет кишилари қатори бизнинг фабрикамиз ишчи-хизматчилари ҳам КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси билан яқиндан танишиб чиқиб уни қизғин маъқулламоқдалар. Бу — тушунарли, албатта. Чунки партия сўзи — халқ сўзидир.

Халқ хўжалигининг ёрқин келажагини белгилаб берган Директивалар лойиҳасида биз енгил саноат корхоналарининг ишчи-хизматчилари зиммасига ҳам катта вазифалар юкланган. Эндиликда биз ана шу вазифаларнинг шараф билан бажарилишига ўзимизнинг муносиб улушимизни қўшишимиз ва бу билан СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилга мўлжалланган улкан ишлар программасининг муваффақиятли адо этилишида улушимизни қўшмоғимиз лозим.

Яқинда фабрикамиз ишчи-хизматчилари тантанали маросимнинг гувоҳи бўлишди. Коллективимизга Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба Союзлари Республика Советининг кўчма Қизил байроғи ҳамда пул мукофоти топширилди. Бу бизнинг камтарона меҳнатимизга берилган юксак баҳодир. Бу баҳо ҳаммамизни янги-янги зафарларга чорлайди.

Меҳнатнинг таги роҳат деганлари шу-да. Фабрикамиз ишчилари ўтган беш йилликда унумли ишлашди. Юбилей йили планини 19 ноябрдаёқ адо этган эдик. Планга қўшимча равишда 300 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Бундан ташқари кўплаб хом ашё материаллари тежаб қолинди.

Халқимизнинг диди кун сайин ошиб боряпти. Бу биз чеварлар зиммасига катта масъулият юклайди. Шунинг учун тайёрланаётган кийимларнинг бежиримлиги, кишиларнинг қадди-қоматига ярашиб тушишини ўйлаб маҳсулотнинг харидоргир бўлишига асосий эътиборни қаратмоқдамиз.

Коллективимиз аъзоларининг 1971 йилда амалга ошириладиган ишлари ҳам талайгина. Биз партиямизнинг XXIV съезди шарафига бошланган мусобақага қўшилиб биринчи квартал топшириғини 20 мартда бажаришга ва квартал планига қўшимча 100 минг сўмлик кийимлар реализация қилишга бел боғлаганмиз. Бунга биз аввало янги техника ва илғор технологияга суяниш, ички резервлардан самарали фойдаланиш туфайлигина эришамиз. Фабрикамиз чеварлари ўз ишларида масаланинг шу томонига ҳам асосий эътиборни қаратмоқдалар.

Бундан ташқари, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, маҳсулотларни кўплаб тежаб қолиш ҳам бизнинг шу кунги шиоримиздир.

Фабрикамиз чеварлари ишчи номини улуғлаб, барча совет кишилари қатори партиямизнинг XXIV съездини муносиб армуғонлар билан кутиб оладилар.

Р. ҚАРШИЕВА,
Сергелидаги 1-тикувчилик фабрикасининг тикувчиси.

Планетамиз янгиликлари

ЧССР энергетикаси

ПРАГА. Шимолий Моравия областида жуда катта иссиқлик электр станцияси қурилиши бошланди. Бу ерда жами 80 минг киловатт қувватли 4 та энергоблок ўрнатилади. Буғ турбиналарини В. И. Ленин номли «Шкода—Пльзень» машинасозлик комбинати тайёрлаб беради. Электр станцияси Острава—Карвин кўмир ҳавзаси шахталарида қазиб чиқариладиган тошкўмир билан ишлайди.

Чехословакия Социалистик Республикасининг энергетика қуввати йил сайин ортиб бормоқда. Мамлакатда урушдан кейин социалистик тараққиёт йўлига ўтилганидан буён ўтган 25 йил мобайнида электр энергияси ишлаб чиқариш қарийб 6 баравар кўпайди. Чехословакияда теплоэнергетика жадал суръатлар билан ривожлантирилмоқда. Тошкўмир ва қўнғир кўмир конлари базасида янги энергетика базаси вужудга келтириляпти. Бу ерда саккизта йирик иссиқлик электр станцияси йилига 30 миллиард киловатт соатга етказиб электр энергияси ишлаб чиқаради. 1980 йилга бориб ҳар йили ишлаб чиқариладиган электр энергиясининг миқдорини 95—96 миллиард киловатт соатга етказиш мўлжалланади. (ТАСС).

ИНДИРА ГАНДИ НУТҚИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон бош министри Индира Ганди Ражастхон штатидаги бир қанча сайлов округларида ўтказилган оммавий сайлов олди митингларида сўзлаган нутқларида бундай деди: Ражастхон штатининг иқтисодий қолоқлиги учун бутун жавобгарлик князликларнинг собиқ ҳукмдорлари зиммасига юкланади.

«Нэшил геральд» газетаси хабар беради: бош министр ўнгларнинг «Сватантра» партияси сайлов олдидан белгилаган платформасини танқид қилди. Индира Ганди бу партияни собиқ феодал ҳукмдорлар, йирик капиталистларнинг ва эксплуататор синфлар бошқа намояндаларининг партияси деб таърифлади. Ана шу собиқ феодал ҳукмдорлар, йирик капиталистлар ва эксплуататор синфларнинг бошқа намояндалари кенг халқ оммасининг манфаатларини кўзлаган радикал программаларнинг амалга оширилишига доим халақит бериб келмоқдалар.

Индира Ганди Ҳиндистон миллий конгресси партияси Ҳиндистонни туб социал-иқтисодий ўзгаришлар йўлидан олиб боришга қатъий қарор берганлигини яна бир марта таъкидлади. (ТАСС).

Бизнинг демократлар эканлигимизни исботлаш учун сиз бир йўла вьетнамлаштиришнимми ёки американлаштиришнимми танлаб олинг.

Сурат Американинг «Дейли уорлд» газетасидан олинди.

ТАСС фотохроникаси.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

УЛАН-БАТОР. Монголия саноати ўтган беш йиллик даврида катта муваффақиятларга эришди. МОНЦАМЭ агентлиги хабар беради: 1970 йилда саноат ялпи маҳсулотининг ҳажми 1969 йилдагига нисбатан қарийб 10 процент кўпайди.

Ёқилғи-энергетика саноати ва бинокорлик материаллари саноати янада тез суръатлар билан ривожланди.

Ўтган йили электр энергияси ишлаб чиқариш 1969 йилдагига нисбатан 15 процент, кўмир қазиб чиқариш саноатининг маҳсулоти 21,3 процент ортди, бинокорлик материаллари 38,6 процент кўпроқ ишлаб чиқарилди.

Янги беш йилликнинг дастлабки 1971 йилида саноатнинг ялпи маҳсулотини ишлаб чиқариш 9,2 процент кўпайтирилади. Маҳсулотнинг асосий турларини, шу жумладан, электр энергияси, жун газлама, чарм буюмлари ва шу сингариларни ишлаб чиқариш 8.8—26,6 процент ортади. Бу йил саноатни ривожлантириш планининг асосий вазифаси — ишлаб чиқариш қувватларидан янада яхши фойдаланиш, ички резервлардан тўлароқ фойдаланиш, шунингдек янги саноат корхоналарини ишга тушириш йўли билан саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини оширишдан иборат.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК ПОСБОНИ, ВАТАН ҚАЛҚОНИ

- ШОНЛИ 53 ЙИЛ
- *ГЕНЕРАЛНИНГ ШУҲРАТИ*
- ЎЗБЕКИСТОНДА ТУЗИЛГАН ДИВИЗИЯ
- ЮРТДОШЛАРИМИЗНИНГ ЖАНГОВАР ЙЎЛИ
- ҲАР ИШДА ЎРНАК

Байроқ саф олдидан олиб ўтилаётган пайтда ҳар бир ҳаракат тантанавор тус олади. Солдат ва офицерларда фахр ва ғурур туйғулари намоён бўлади.

СУРАТДА: Н-чи қисм байроқдорлари.

Н. Акимов ва **В. Мусаэльян** фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ТУРКИСТОНЧИЛАР ЖАСОРАТИ

СОВЕТ Армияси ва Ҳарбий Денгиз флотининг жанговар йўли, унинг ташкил топиши Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси Владимир Ильич Ленин номи билан чамбарчас боғлиқдир. У 1918 йил 14 февраль куни ишчи-деҳқон Қизил Армиясини тузиш тўғрисидаги декретга қўл қўйди, Совет Армиясининг кучли ва қудратли бўлиши жамиятнинг хавфсизлигини таъминлайди, деб кўрсатиб берди.

Владимир Ильич Лениннинг декретига биноан, 1918 йилнинг январь ойидан бошлаб, Туркистон Халқ комиссарнати ишчи-деҳқон Қизил Армиясини тузишга киришди.

1918 йил биринчи августда Амударё халқ қизил дружинаси ишчи-деҳқон Қизил Армиясига айланди. Петроалексеевка ва Нукус қалъасини душмандан ҳимоя қилиш пайтида Қизил Армия Жунайдхон бошчилигидаги босмачилар шайкасига зарба берди. Бу эса қорақалпоқ ерларида тинчлик ва осойишталик ўрнатди.

1918 йили Совет халқининг тинч меҳнати яна бузилди. Чет эл интервентлари ёш Совет давлатига ҳужум қилиб гражданлар уруши бошланиб кетди.

1918 йили баҳор ва ёз ойларида Туркистон ва Қозоғистон ерларида аҳвол жуда оғирлашди. Контрреволюциячи казак атамани Дутов Оренбург ерларини босиб олиб, Туркистон билан Россия ўртасидаги алоқани узиб қўйди. 1918 йил ёз ойларида инглиз армияси Каспий бўйиларига ҳужум қилиб, Ўрта Осиёда капиталистик тузумни ўрнатмоқчи бўлди. Партиянинг ватанни душманлардан сақлаш тўғрисидаги чақириғи Туркистон халқи томонидан якдиллик билан қабул қилинди.

1918 йили ёз ойларидан бошлаб, Туркистонда Қизил Армия сафига гражданларни чақириш бошланди. Шу йили декабрь ойида Қизил Армия сафига ишчи ва деҳқонларни жалб этиш учун Усмон Бапишев раҳбарлигида Тошкент штаби тузилди. Бу штаб ёрдами билан Қизил Армия сафига ерлик аҳоли сафарбар қилинди. Интервент ва оқ гвардиячиларга қарши Шимолий Закаспий, Фарғона ва Семиреченск фронтларида Туркистон Қизил Армияси сафидаги маҳаллий аҳоли вакиллари ҳам мисли кўрилмаган қаҳрамонлик кўрсатдилар.

Туркистон армиясига раҳбарлик қилиш учун 1918 йили Михаил Васильевич Фрунзенинг буйруғи билан Ф. Ф. Новицкий ва В. Куйбишев бошчилигида Туркистон фронти Ревсовети тузилди.

1919 йил 14 август куни Большевиклар партиясининг қарорига мувофиқ Туркистон фронти тузилди ва унга қўмондон қилиб Фрунзе тайинланди. 1919 йил 13 августдан то 10 сентябргача Туркистон фронти қўшинлари Колчак армияси билан курашиб, уни янчиб ташлади ва 50 мингдан кўпроқ оқ гвардиячиларни асир олди. Туркистон билан Россия ўртасида алоқа ўрнатилди.

1919 йил кузларида Фарғона водийсида Мадаминбек 12 мингдан кўпроқ босмачини бирлаштирган қўшин тузиб, ёш Совет давлатига қарши чиқди. Туркистон Қизил Армияси томонидан бу қўшин ҳам 1924 йили тор-мор қилинди ва Фарғона водийси бутунлай босмачилардан тозаланди.

1921-1931 йиллар ичида Туркистон армияси Ўрта Осиё ерларининг ҳаммасида босмачиларни тугатди. Шарқий Бухоро, Тожикистон ерларида Иброҳимбек, Анварпошшо ва Салимпошшо тўдаларини янчиб ташлади.

Гражданлар уруши даврида партия ва совет ҳукумати Туркистон халқига пул, қурол-яроғ ва озиқ-овқат билан ёрдам берди. Туркистон халқ комиссарлари томонидан тузилган ҳарбий революцион штаб аъзолари Ф. И. Колесов, Н. В. Шумилов, Н. Я. Федерлиссер, И. П. Белов, А. Клевлеев, Калашников ва Буреевлар Туркистон ерларини оқ гвардиячилардан тозалашда катта хизмат кўрсатдилар.

Туркистон ўлкасида Қизил Армиянинг ташкил топиши большевиклар партияси, шахсан В. И. Ленин раҳбарлиги остида амалга оширилиб, у миллий ўлкани чет эл империалистлари зулмидан, ички ашаддий душман босмачилар, оқ гвардиячилар ва буржуазия элементларидан озод қилди.

Улуғ Ватан уруши даврида ҳам Туркистон ҳарбий округи аскарлари мисли кўрилмаган жасорат кўрсатдилар. Кўп миллатли 316-дивизия жангчилари Ленин номидаги Тошкент ҳарбий мактаби курсантларидан иборат бўлиб, улар Москва шаҳрини ўз кўкраклари билан ҳимоя қилдилар. Волга, Днепр, Висла, Одер, Кенигсберг ва Берлин учун бўлган жангларда ўзбек фарзандлари бошқа халқлар вакиллари билан бир қаторда ғалабага муносиб ҳисса қўшдилар.

Улуғ Ватан урушида кўрсатган жасорати учун 95 қозоқ, 75 ўзбек, 16 туркман, 15 тожик ва 12 қирғиз фарзанди Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олди.

Бугун шонли Қизил Армия ва Ҳарбий-Денгиз Флоти ташкил топганига 53 йил тўлди. Ўтган вақт ичида Совет Армияси энг илғор техника ва замонавий қурол-яроғ билан таъминланди. У энди ҳар қандай империалистик давлатлар армиясидан ҳам руҳий, ҳам моддий, ҳам техника жиҳатидан юқори туради. Совет жангчилари доимо ҳушёр, зарур бўлганда ҳар қандай ёвга зарба беришга тайёр туриптилар.

М. ҚОДИРОВ,
тарих фанлари кандидати.

ДИВИЗИЯНИНГ ЎЛМАС ШАВКАТИ

УЛУҒ Ватан уруши йилларида Ўзбекистонда Қизил Армиянинг бир қанча қисмлари ва бирлашмалари ташкил этилди. Улар немис-фашист босқинчиларига қарши курашда шон-шуҳрат қозондилар. 5-Орел ўқчилар дивизияси, 162-Новгород — Север ўқчилар дивизияси, 128-Туркистон тоғ ўқчилар дивизияси, 389-ўқчилар дивизияси, 14 ва 21-кавалерия дивизияси, 90 ва 94-алоҳида ўқчилар бригадалари шулар жумласидандир.

Икки марта Қизил байроқли 69-Севск ўқчилар дивизияси Ўзбекистонда 1941 йил декабрь ойида ташкил этилган эди. Унинг офицерлар составини Қизил Армия кадрлари ташкил этар, шахсий состави эса Тошкент, Фарғона ва Олмаота шаҳар военкоматлари ҳисобида турувчи запасдаги хизматчилар эди.

Дивизия 1942 йил 1 апрелда Ғарбий фронтга етиб борди ва 50-Армия составига кириб, Смоленск областида шу Армиянинг чап қанотида мудофаага ўтди. Дивизия қисмлари мудофаада туриш билан бирга, душманга тез-тез зарбалар ҳам бериб турди. Саккиз ой мобайнида фашистлар ўлган ва ярадор бўлганлар билан уч минг солдат ва офицерни йўқотди. Душманнинг юздан кўп дзоти, ўттиздан ортиқ блиндажи, тўрт артиллерия батареяси, қирқ карвони, иккита қурол-аслаҳа омбори ер билан яксон қилинди.

1943 йил февраль ойида 69-ўқчилар дивизияси Олий Қўмондонлик Ставкаси резервига ўтиб, 65-армия составида Орел-Курск йўналишидаги линияда жангга кирди, Димитровс-Орловск шаҳри яқинида ҳужумга ўтган армия билан биргаликда олға ташланди. Шу йил 17 март куни дивизия Березовка, Холчевка каби муҳим пунктларни қўлга киритди. Дивизия қисмлари ўнларча чақирим йўл босиб ўтиб, 39 та аҳоли яшайдиган пунктни озод қилди.

65-армиянинг собиқ қўмондони, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, армия генерали П. И. Батов ўзининг «Цитадель операциясининг барбод бўлиши» деган китобига кирган «Ёвни қувиб» деган мақоласида 69-ўқчилар дивизиясининг Курск Дугасидаги жасорати ҳақида ҳикоя қилади.

«Ўқувчига ушбу аъло даражадаги бирлашма ва унинг командири Иван Александрович Кузаковни яқиндан таништиргиси келади кишининг, — деб ёзади П. И. Батов. — Негаки, 69-дивизия коллективи бошқа ажойиб коллективлар орасида ҳам бош қаҳрамон бўлиб қолган эди».

Дивизия немис жангчиларининг тиш-тирноғи билан кўрсатаётган қаршилигини енгиб ўтиб, 1943 йил сентябрь ойида Михайловск хутори яқинидаги темирйўл узелини эгаллади ва шундай қилиб, Украина чегараларига етиб борди.

Кейинчалик, то уруш тугагунча дивизия 65-армиянинг 18-ўқчилар корпуси составида бўлди. Ўша йили сентябрь ойида дивизия Свердловск районида Десна дарёсидан, Старие Боровичи районида Снов дарёсидан, Ново-Яриловичи районида Сож дарёсидан ўтди. 15 сентябрда эса корпус составида биринчи бўлиб, мана шу дивизия Шитци районида Днепр дарёсини кечиб ўтди ва Ғарбий қирғоқдаги плацдармларни эгаллади. Ана шу кенг дарёдан муваффақиятли ўтгани учун дивизия шахсий составидаги эллик жангчи Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олишга сазовор бўлди. Кўп солдат ва командирлар орден ва медаллар билан мукофотландилар. Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон олганлар орасида И. С. Петрович, С. П. Ильич, Т. Ф. Казаков, И. М. Колодий, Жўрахон Усмонов, В. Ф. Титов ва бошқалар бор. Уларнинг барчаси жангга Ўзбекистондан йўл олган эдилар.

Дивизия қисмлари дарё соҳилига чиқишлари биланоқ, батальон сапёрлари ғайрат билан ишга киришиб кетдилар. Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олган Иосиф Сердюков ҳам сапёрлар батальонида эди. Улар совет полклари учун сувдан кечиб ўтадиган жиҳозларни ўз вақтида тайёрлаб беришди. Жангчилар Ғарбий қирғоққа ўта бошладилар. Душман ўт очиб қолди. Днепр сувлари снаряд ва бомбалардан қайнаб кетди. Лекин қаҳрамон жангчилар тезроқ етиб олиш учун ўлимдан ҳам ҳайиқмадилар.

Ефрейтор Сердюков десант батальонини олиб ўтиш вазифасини зиммасига олган эди. Дарёнинг ўртасига етиб борганида пиёдалар ўтирган биринчи қайиққа мина парчаси тегди. Қайиқ чўка бошлади. Сердюков ўзини сувга отиб, уч жангчи ва қўл пулемётини қутқариб қолди. Тун бўйи у етти марта рейс қилиб, жангчиларни дарёнинг ғарбий қирғоғига олиб ўтди. СССР Олий Совети Президиумининг 1943 йил 30 сентябрь Фармонига биноан Иосиф Ильич Сердюковга Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилди.

1943 йил 28 сентябрдан 29 га ўтар кечаси Гомель областининг Карповка қишлоғи яқинида Сож дарёсини кечиб ўтаётган лейтенант Озеров бошчилигидаги группада тўққиз жасур йигит омон қолди. Улар орасида старший сержант Жўрахон Усмонов ҳам бор эди. Жангчилар душман билан олиша-олиша чарчадилар. Ўқ-дори ҳам тугади. Шунда Усмонов жанг майдонида ётган гранаталарни йиғиб, душманга улоқтира бошлади. Кейин душман пулемёти ёнига бориб, наводкачи ва телефончини ўлдирди. Шу пайт, унинг оёғи остига бошқа бир фашист граната ташлади. «Сен яна Осиё қуёшини кўришинг керак деб ўйладиму, ҳали портламаган гранатани олиб душманга улоқтирдим. Ўша заҳотиёқ икки гитлерчи ер тишлади, деб ҳикоя қилади Усмонов кейинчалик бу ҳақда. Усмоновнинг қаҳрамонлиги жангчиларни руҳлантириб юборди. Улар қисмларимиз етиб келгунча маррани қўлдан бермасликка аҳд қилдилар. Шу кичик группа саксон фашистни ер тишлатди. Усмонов ва унинг дўстлари икки кунгача ана шу калтис маррани қўлдан бермадилар.

Кейинчалик, ротага командирлик қилаётган лейтенант Усмонов Белоруссия ўрмонларида қарши ҳужумга ўтган фашист босқинчиларини йўлига пистирма қўйиб, уларнинг адабини берди. Душман чекинганидан кейин Усмон ўз ротасини душманнинг орқа томонига олиб ўтди ва уларни ўз траншеяларида мажақлаб ташлади.

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 15 январь Фармонига биноан Жўрахон Усмоновга Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган унвон берилди.

Дивизия Барановичи шаҳрини озод қилишда қатнашди, Слоним шаҳрини озод этишда иштирок этди, ғарбий Буг дарёсидан ўтиб, 18-ўқчилар корпуси составида биринчи бўлиб СССР давлат чегарасига чиқди, Менжени районида чегарани кесиб ўтди. 1944 йил сентябрь ойида полковник Макаров (кейинчалик генерал бўлди) қўмондонлиги, остидаги дивизия қисмлари Нарев дарёсидан кесиб ўтиб, унинг ғарбий қисмидаги Пултусск шаҳри плацдармини эгаллаб олдилар, Дивизия 1945 йил март ойида Гданск шаҳрини озод этишда актив қатнашди.

69-ўқчилар дивизияси жанговар кураш билан илгарилаб, уч минг тўққиз юз аҳоли яшайдиган пунктни, шу жумладан, қатор шаҳарларни фашистлар зулмидан озод қилди.

СССР Олий Совети Президиуми Фармонига биноан, дивизия Қизил Байроқ ордени билан икки марта мукофотланди. Биринчи марта Курск Дугасидаги жанглари учун, иккинчи марта Шар дарёсини кесиб ўтиб, Слоним шаҳрини эгаллаганлиги учун. Шунингдек, дивизияга Калинковичи йўналишидаги душман ҳимоясини кесиб ўтганлиги ва фашистларнинг Данциг группасини тор-мор қилганлиги учун дивизия Суворов ва Кутузов орденлари билан мукофотланди. Қизил Армия Олий Бош Қўмондони И. В. Сталин ўз буйруқларида, бошқа қисмлар қатори, 69-дивизия шахсий составига ҳам ўн тўққиз марта ташаккур изҳор қилган эди.

Дивизиянинг кўплаб жангчилари социалистик Ватан ҳимоясида кўрсатган жасоратлари учун орден ва медаллар билан мукофотланишган. Жумладан, ўн икки киши Ленин ордени, уч юз олтмиш тўққиз киши Қизил Байроқ ордени, бир минг икки юз саксон олти киши «I ва II даражали Улуғ Ватан уруши» ордени, учминг икки юз йигирма икки киши Қизил Юлдуз ордени, олти минг етти юз эллик киши «Шуҳрат» ордени билан, беш минг тўққиз юз бир киши «Жасорат кўрсатганлиги учун» медали, беш минг тўққиз юз ўттиз киши «Жанговар хизматлари учун» медаллари билан мукофотланди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари 69-ўқчилар дивизиясининг жасорати, унинг жангчилари ва офицерлари билан фахрланадилар.

Т. ЖЎРАЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

ТАЛАНТЛИ САРКАРДА

Икки марта Қизил Байроқ, Суворов, Кутузов ва Богдан Хмельницкий орденли 37-гвардиячи Речицк дивизиясининг қўмондони, жасур ўзбек генерали Собир Раҳимовнинг номи республикамиздагина эмас, бутун Иттифоқда таниқли.

Газетхонларимиз эътиборига генералнинг сафдошлари билан учрашган, у ҳақда қизиқарли материаллар тўплаган жамоатчи мухбиримиз, СССР журналистлар Союзининг аъзоси Исҳоқ Забировнинг мақоласини ҳавола қиламиз.

Камбағал деҳқон ўғли Собир Раҳимов 1922 йилда Қизил Армия сафига кўнгилли бўлиб ёзилди. У Бокудаги кавалерия мактабига ўқишга юборилди. Шу даврдан бошлаб у ўзининг бутун ҳаётини ҳарбий ишга бағишлади. 20-йилларда у командир бўлган кавалерия эскадрони босмачиларга қарши жангларда жасорат намунасини кўрсатди. Раҳимовнинг жасорати ва дадиллиги М. В. Фрунзе томонидан қайд этилиб, қимматбаҳо мукофот билан тақдирланди. Совет ҳукумати эса уни Қизил Юлдуз ордени билан мукофотлади.

Улуғ Ватан урушида моторлаштирилган полк командири ўринбосари майор Собир Раҳимов илк бор жангда Ельня остоналарида қатнашди.

1943 йилнинг кузида Собир Раҳимов дивизияси тенгсиз ва шиддатли жангларда уч гитлер дивизиясини тўхтатиб турар эди. Бу жангларда душманнинг ўн беш самолёти уриб туширилди, саккиз мингдан ортиқ солдат ва офицери йўқ қилинди, йигирма етти танки ёндирилди, юзлаб асирлар, жумладан ўнга яқин офицер ва фашист генерали қўлга туширилди. Собир Раҳимов бу вақтда полковник эди.

Кавказни ҳимоя қилишдаги раҳбарлик қобилияти учун Собир Раҳимов иккинчи даражали Суворов ордени билан тақдирланди. Сал вақт ўтгандан кейин эса унга генерал-майор унвони берилди. Ўзбекистон ССР ҳукумати эса уни олтин соат билан мукофотлади.

1945 йилнинг январида 37-гвардиячи дивизияга қўмондонлик Грауденц қалъасини эгаллаш ҳақида буйруқ берди. Бу қалъа душманнинг мустаҳкам пунктларидан бири эди. Грауденц учун дивизия қирқ кунга яқин шиддатли жанглар олиб борди. Душманнинг юзлаб қарши ҳужумлари гвардиячилар томонидан даф қилинди. Натижада 1945 йилнинг 7 март куни қалъа гарнизони фашист генерали бошчилигида «раҳимовчилар»га асир тушди.

25 мартдан 26 мартга ўтар кечаси генерал Раҳимов армия қўмондони генерал Батовдан жанговар ҳолатга ўтиш ҳақида рухсат сўради. Қўмондон рози бўлди. 1945 йилнинг 26 март куни тонгда душман ҳимоя линиялари кучли бомбардимон қилингандан кейин, гвардиячилар ҳужумга ташланишди. Бу жанг Польшанинг Гданск шаҳрини эгаллаш учун эди. Раҳимов ўз кузатиш пунктини олдинги марралардан бирига ўрнатди. Бўлинмалар дивизия командирининг буйруғини кутишарди. Тўсатдан душман томондан артиллерия отишмалари бошланди, икки томондан ҳам тўплар тилга кирди. Қизғин отишма пайтида душман снарядларидан бири худди командир кузатиш пунктининг ўзига келиб тушди. Кучли портлашдан дивизиянинг алоқа бўйича бошлиғи подполковник Головань, генерал Собир Раҳимов ва бошқа бир қанча солдат ва офицерлар ҳалок бўлдилар.

1965 йили, фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг йигирма йиллиги кунида СССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан немис-фашист босқинчиларига қарши курашда жасорат кўрсатгани учун генерал-майор Собир Умарович Раҳимовга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. У жангларда тўрт марта Қизил Байроқ, Қизил Юлдуз, иккинчи даражали Суворов ордени ва «Кавказ ҳимояси учун» медали билан тақдирланган.

Генерал Собир Раҳимовнинг хоки шаҳримиздаги Ўртоқлик мозорига дафн қилинган. Унинг қабридан доимо гуллар аримайди, ёнида эса Мангу олов ёниб туради.

Жанчи дафтаридан

ҲУЖУМГА

Ҳужумга деб буйруқ келганда
Кўкрагимиз бўлди зўр қалқон
Мардларимиз мағрур елганда
Ёв қолдирди дарё-дарё қон...
Яна катта жангга отландик.
Олдимизда ёнган қишлоқ, дор.
Ёв дзотин босиб бордик тик,
Тозаланди ёвдан ўрмонзор...
Ҳужум билан еламиз олға,
Қуриб борар душманнинг шўри.
Ҳар бир окоп, ҳар битта ўпқон,
Бўлаётир фашистнинг гўри.

Шарофжон ОРИФИЙ,
Калинин фронти, 1944 йил.

ОЛҚИШГА САЗОВОР ЙИГИТ

Залда куй янграмоқда. Борлиқ гўё шу куй оғушига ғарқ бўлгандай. Уни тинглаётган солдатлар ҳам ширин хаёл оғушида: кўз олдларида она қишлоқлари, гўзал Ўзбекистон манзаралари намоён бўлади... Куй тиниши билан залда ўтирганлар рубобчи йигитни гулдурос қарсаклар билан олқишлади-лар.

Тошкент область Калинин районининг Куйбишев колхозидан келган Т. Ҳакимов жанговар ва сиёсий тайёргарликдагина эмас, санъатда ҳам ном чиқарган.

У ўзига бириктилган техникани пухта эгаллаган. Яқинда бўлиб ўтган тактик машғулотларда катта ютуқларни қўлга киритди. Шу билан бирга, у тез-тез бадиий кечалар уюштиради ва ўзи бошчилик қилади. Намунали хизматлари учун Т. Ҳакимов «Совет Армияси аълочиси» нишони билан тақдирланган.

Н. РАҲМОНОВ,
оддий солдат,
Н-қисм.

МАҲОРАТ

Младший сержант Юрий Пўлатов пичоқ ўқталиб турган шахс томонга яқинлашмоқда. Унинг қўлида ҳеч нарса йўқ. Қуролсиз қуроллига қарши! Гўё пичоқли қўл зарбаси шаксиздек туюлади. Аммо бундай бўлмади. Рақиб пичоқни уриш учун кўтарган пайтда Юрий шиддат билан унга ташланди ва пичоқни уриб туширди. Яна бир дақиқадан сўнг рақиб қўли қайрилган ҳолда ерда ётарди.

Бу чаққон, бақувват йигит ким деб сўрарсиз. Марҳамат, танишинг. У коммунист, младший сержант Юрий Пўлатов — Тошкент радио деталлари заводининг собиқ приборчиси. У заводдалик пайтидаёқ спортга меҳр қўйган, эркин ва классик кураш секцияларига қатнар, турли мусобақаларда иштирок этар эди. Ҳарбий хизматга чақирилгандан кейин янада астойдил шуғуллана бошлади. У санбист-курашчилар секциясига қатнаб, маҳорат поғоналаридан тобора юксала борди. Тез орада у биринчи разряд олишга муяссар бўлди. Ҳозирги пайтда у кураш сирларини ўз хизматдошларига ўргатмоқда.

Юрий Пўлатовнинг спортдаги ютуқлари армия хизматининг фақат бир томони холос. У жанговар ва сиёсий тайёргарликнинг барча турлари бўйича ҳам аъло кўрсаткичларга эга. Қисм ва бўлинманинг жамоат ишларида актив қатнашади. Ротада унинг ташаббуси билан пистолет ва автоматларни тезда қисмларга ажратиш ва йиғиш бўйича мусобақалар тез-тез ўтказиб турилади.

Меҳнат кишини ҳурматли, таниқли қилади. Юрий Пўлатовнинг фидокорона хизмати бунга ёрқин мисолдир. У хизматнинг биринчи йилидаёқ «Совет Армияси аълочиси» нишонини олишга муяссар бўлди. Ҳозир рота старшинаси комсомолларнинг етакчиси.

Юрий Пўлатов хизмат қилаётган рота яқинда командирнинг буйруғи билан «Аълочи рота» деб эълон қилинди. Бу ютуқда Юрийнинг ҳам муносиб улуши бор.

Ф. Лобзин подполковник.

Взвод агитатори, жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси, оддий солдат А. Мешков ўз сафдошлари билан тез-тез суҳбатлар ўтказиб туради, уларга мамлакатдаги янгиликлар, дунё воқеалари ҳақида ҳикоя қилиб беради.

СУРАТДА: А. Мешков ўртоқларига партия ва ҳукуматимизнинг Директивалари лойиҳасини ўқиб бермоқда.

А. Асанов фотоси.

Фронт юмори

ЯХШИ САБОҚ

МУАЛЛИМ: Ганс Штольц, «қочмоқ» феълини тусланг.
ГАНС: Мен қочаман, сен қочасан, у қочади, биз қочамиз, сиз қочасиз...
МУАЛЛИМ: Улар-чи?
ГАНС: Улар ҳужум қиладилар, жаноб муаллим.

БОШСИЗЛАР

ГЕНЕРАЛ: Фюрернинг буйруғи равшан: бош кетса ҳам чекинмаслик! Нега бизнинг солдатларимиз қочиб келишмоқда?
ПОЛКОВНИК: Улар бошларини аллақачон йўқотиб қўйишган, генерал.

* * *

— Герр оберст, ротамиз қизил аскарларни ўраб олишди.
— Буёққа олиб келинглар.
— Боришмаяпти.
— Унда ўзларинг келаверинглар!
— Қўйиб юборишмаяпти.

Филипп де Боссе

ПЕНТАГОН— ПОТОМАКДАГИ САККИЗОЁҚ

Фавқулодда зарур бўлиб қолган тақдирда бошқа махфий қўмондонлик пунктлари, шу жумладан авиациянинг «учар қўмондонлик пунктлари «Минитмен» ракеталарини учиришлари ва сув ости кемаларида «Поларис» лар портлатилиши керак.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида АҚШ қуролли кучларининг оператив штаби бўлган Пентагон эндиликда шу қадар улкан ташкилотга айландики, ҳатто зиммасига юкланган вазифаларини самаралироқ бажариш қобилиятидан ҳам маҳрум бўлиб қолди. «Пентагонни бомбардимон қиладиган аҳмоқ душман йўқ,—дейишди менга қараб кулиб.—Шундай қилган тақдирда душман у ердаги бош-кети йўқ ишларга хотима берган бўлур эди». Пентагон ташкил топгандан буён ўтган йигирма саккиз йил ичида у ҳақда жуда кўп латифалар тарқалди. Бир соддагина телеграфчи ҳақида шундай латифа бор: у кунлардан бирида Пентагонга шошилинч мактуб олиб келиб ,у ердан ўн саккиз йилдан кейингина полковник лавозимида чиққан экан. Айтишларича, нима бўлади-ю, министрнинг ўринбосари қўшнисининг кабинетини эгаллаб олади. Натижада «занжирли реакция»дай ўн икки минг офицер ҳам кабинетларини алмаштиришган экан. Пентагонни «олмахоннинг ғилдираги», «бош оғриқ», «франкштейн» (Мэри Шеллининг шу номдаги романидаги ҳайбатли мавжудот кўзда тутилади. — **Редакция**).

(ОХИРИ. Боши газетанинг 44-сонида).

Тинимсиз қуролланиш

Бироқ шуни қайд қилиш керакки, Америка жамоатчилигини Пентагоннинг пуфлаб шиширилган аппарати эмас, балки унинг мамлакат сиёсий ва иқтисодий ҳаётига катта таъсири ташвишлантирмоқда.

1961 йилнинг январь ойида президентлик лавозимини Жон Кеннедига топширишидан бир неча кун олдин генералнинг ўзи, Дуайт Эйзенхауэр бундай деган эди: «Биз ҳукумат органларида бирор мақсадни кўзда тутиб ёки беихтиёр ўсиб бораётган ҳарбий-саноат комплекси таъсиридан сақланишимиз керак».

Ҳарбий-саноат комплекси. Бу термин одат тусига кириб қолди ва бугун бундан тўққиз йил олдингидан кўра даҳшатлироқ эшитилмоқда.

Американинг мамлакат ташқарисида 2.270 ҳарбий базаси бор. АҚШнинг ҳарбий бюджети (Вьетнамдаги урушни ҳам ҳисобга олганда) йилига саксон миллиард долларга яқин маблағни ташкил этади. (Бошқа маълумотларга қараганда эса тўқсон миллиард доллардан ортиқроқ. — **редакция**). 1968 йилда федерал солиқлардан учдан икки қисмини Пентагон ютди. 21 процент малакали ишчи бавосита ёки бевосита Пентагон учун ишлайди. Агар уч миллион тўрт юз минг ҳарбий хизматчи ва бир миллион уч юз минг ёлланган кишиларга уч миллион саккиз минг ишчини қўшганда, (чунки буларга тўғридан-тўғри ёки бошқа йўллар билан ҳарбий бюджетдан маош берилади) унда Пентагон таъсирида саккиз ярим миллион америкалик эканлигини аниқлаш қийин эмас.

1968 йилда Пентагон буюртмаларини бажараётган юзта катта фирма ҳарбий муассаса билан йигирма олти миллиард долларга контракт туздилар. Биргина «Женерал моторс» корпорациясининг ўзи ўн йил мобайнида Пентагонга берадиган маҳсулоти 281 миллиондан, 630 миллион долларга, «Женерал электрик» да 783 миллиондан, 1,5 миллиард долларга кўпайди. Ўз навбатида 22 минг саноат компанияси мудофаа министрлигининг буюртмаларини 100 минг кичик фирмаларга бўлиб бериб туради. Пентагон ҳар йили реклама-ахборот ва пропаганда маҳсулотларига тўрт моллион доллардан ортиқ маблағ сарфлайди ва шу мақсадлар учун 339 «югурдак» ишлайди.

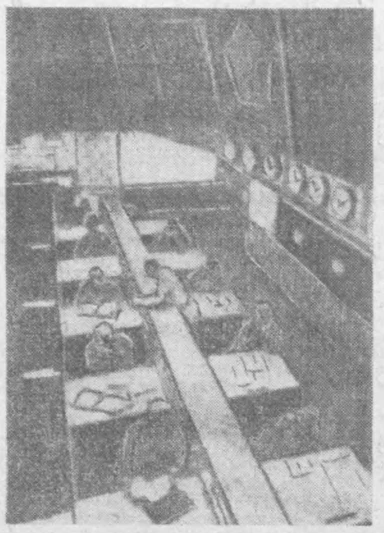

Ана шу тамоман махфий залда АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари қўмондонлик пункти жойлашган. Ер юзининг бутун минтақаларидаги вақт кўрсатилган соатлар билан таъминланган бу хонада кечасию, кундузи Америка авиациясининг полковниклари навбатчилик қиладилар. АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг барча самолётлари, шу жумладан ядро қуроллари ортган самолётлари қаерда учаётганларидан қатъий назар, шу ердан бошқарилади.

«Пари—матч», Париж.

Урушга саксон миллиард

АМЕРИКАНИНГ ҲОЗИРГИ ҲУКМРОН ДОИРАЛАРИ ИЛГАРИГИ ЙЎЛДАН БОРИБ, ТИШ-ТИРНОҒИ БИЛАН ЗЎР БЕРИБ ҚУРОЛЛАНИШГА ЖУДА КАТТА МАБЛАҒЛАРНИ САРФЛАМОҚДАЛАР. АМЕРИКАНИНГ ҲАРБИЙ БЮДЖЕТИ ЯНА ПЕНТАГОН ВА ҲАРБИЙ-САНОАТ КОМПЛЕКСИ ФОЙДАСИГА КЎПАЙИБ БОРМОҚДА.

«ВАШИНГТОН ПОСТ»

1971 йилнинг 1 июлидан бошланадиган молия йилида АҚШ бюджети Пентагон эҳтиёжлари учун қарийб 78 миллиард доллар ажратишни (бевосита ҳарбий харажатларни ҳам ҳисобга олганда Пентагон 80 миллиард доллардан ортиқ маблағ олади.— **Редакция**) кўзда тутади.

Президент ҳузуридаги маъмурий ва бюджет бошқармасининг иштирокида ишлаб чиқилган ҳарбий бюджет умумий ҳарбий харажатлар кўпайганидан далолат беради ва Пентагон янги қурол-яроғларнинг тажриба-конструкторлик ишларига кўплаб маблағ сарфлаётганини ҳисобга олиб, унга қўшимча доллар ажратди. Хабардор лавозимдаги кишиларнинг айтишларича, шу категория бўйича саккиз миллион доллар ортиқча маблағ планлаштириш кўзда тутилган.

Ҳарбий-ҳаво кучларининг «В-1» янги бомбардимончилари устида иш олиб боришга сарфлаётган харажатларини сезиларли даражада кўпайтириш кўзда тутилмоқда. Бу типдаги бомбардимончилар эскириб қолган «В-52» бомбардимончиларини алмаштирса керак. Шунингдек, ҳарбий-денгиз кучлари учун «АЛМС» типидаги сув ости ракета системалари устида ҳам иш олиб борилмоқда. Булар саксонинчи йилларга бориб, «Поларис» ва «Посейдон» ракеталари билан қуролланган сув ости флотини янгилаш учун зарур.

«В-1» бомбардимончиларини яратиш программасига ҳозиргача етмиш беш миллион доллар сарфланди. Янги молия йилида эса хабардор бўлган лавозимдаги кишиларнинг айтишларича, 350 миллион доллар ажратилади.

Ҳозир «АЛМС» системасига қирқ тўрт миллион доллар ажратилган эди. Бу рақамни юз миллион доллардан ошириш кўзда тутилмоқда.

15—25 сув ости кемасидан иборат бўлган ва «АЛМС» ракеталари билан қуролланган флотни қуриш ва денгизга тушириш учун саккиз-ўн йил мобайнида 10—15 миллиард доллар лозим бўлади. Ана шундай катта харажатларга қарамасдан ҳарбий қуролларни ўзгартириш тўғрисидаги фикр Оқ уй ҳамда Пентагон сингари юқори доираларда қўллаб-қувватланмоқда.

Янги бомбардимончилар зарурми, деган масала жуда катта тортишувларга сабаб бўлмоқда. Аммо хабардор лавозимдаги кишиларнинг сўзларига қараганда «В-1» бомбардимончиларини яратиш тарафдорлари яқинда ҳукумат доираларида бўлган тортишувда ютиб чиқдилар, бинобарин бу билан улар бу самолётларнинг келажагини таъминладилар. Ана шу доиралардаги маълумотларга қараганда, «В-1» бомбардимончиларини яратишга қарши бўлган кишилар унинг қимматга тушишинигина кўрсатган эдилар.

Ҳарбий-ҳаво кучларининг ҳисобларига қараганда ўн икки миллиард доллар сарфланса, ҳаво флотини икки юз қирқ «В-1» бомбардимончилари билан таъминлаш мумкин. Бу самолётларнинг ҳар бирига ишлаб чиқариш намуналари учун 25—30 миллиондан сарфлаш керак.

Мудофаа министрининг ўринбосари Дэвид Паккард ва юқори лавозимдаги бошқа кишилар «В-1» бомбардимончиларини яратиш лойиҳасини ўрганиб чиқдилар. бу самолёт эндиликда қаттиқ қўллаб-қувватланмоқда.

Янги бюджет шунингдек, АҚШда оддий қурол-яроғ ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва Америка ҳарбий «ёрдам» программасини ҳам кўзда тутади.

Келгуси молия йилида ажратиладиган 78 миллиард доллар ҳисобидан ҳарбий хизматчиларнинг маошини ошириш ҳам кўзда тутилган. Демак, Пентагон маошини оширишни кўзда тутаётганлар учун ҳам эшик очиқ. Пентагон қуролли кучларда хизмат қилишга одамларнинг диққатини кўпроқ жалб этмоқчи бўлса керак.

Редактор **С. М. КАРОМАТОВ.**

• Ажойиботлар оламида

БУНДАН 25 МИЛЛИОН ЙИЛ ИЛГАРИ ҲАМ ТОК БЎЛГАН

Кишиневли олим Мчеслав Пелях Молдавияда бундан 25 миллион йил аввал ҳам ток бўлган деган фикрда. Днестр дарёси яқинидаги Сармат ётқизиқларидан топилган «Витис теутоника» ток тури баргларининг изи ҳамда тош бўлиб қолган уруғларини палеоботаник тадқиқ этиш шундай хулосага келтирди.

Фан доктори М. Пелях ўз кузатишлари натижаларини Кишиневда босилиб чиққан «Молдавия узумчилиги ва виночилигининг тарихи» деган китобида баён қилиб берди. Унинг фикрига кўра ҳозирги кунларгача сақланиб қолмаган «Витис теутоника» ҳозирги вақтда ҳам Прут ва Днестр водийларида учраб турадиган реликт токдан олдин ўтган.

Эрта Триполие даврида токни кишилар ўтказа бошлаганлар. Ток табиий ва сунъий танлаш шароитларида узоқ эволюция йўлини босиб ўтган. Ҳозирги вақтда ток Молдавия қишлоқ хўжалигида етакчи ўсимлик ҳисобланади. Бу ерда 250 минг гектардан зиёд токзор бор. Беш йил мобайнида токзорлар яна бир ярим баравар кўпаяди.

М. ДМИТРЕЕВА.
(ТАСС мухбири).
КИШИНЕВ.

• ФУТБОЛ

ТОШКЕНТЛИК СУДЬЯЛАР

СССР Футбол федерацияси мамлакат биринчилигининг олий лига ва «А» класси ўйинларини ўтказувчи судьялар составини тасдиқлади. Улар орасида Тошкентдан йигирма беш Бутуниттифоқ ва республика тоифасидаги судьялар бор.

Григорий Богдасаров, Борис Белозёров ва Эдуард Бакунович олий лига командалари ўйинларини олиб боришдек масъулиятли вазифани бажаришади.

Иккинчи лига команда мусобақаларини Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Сергей Мурунов, Исак Вольшанский, Исҳоқ Тошмуҳамедов, Омон Мусаев, Мамат Отабоев, Ботир Иброҳимов, Ахбор Имомхўжаев, Шавкат Маҳмудхўжаев, Ғайрат Шоқурбонов сингари тажрибали судьялар олиб боришади.

Шунингдек, СССР Футбол федерациясининг тавсияси билан ўтказиладиган ўйинларни кузатиш, судьяларнинг ишини баҳолаш инспекторлари тайинланди. Инспектор судьялар орасида тошкентлик кекса ҳакамлардан Владимир Долженцев, Борис Баклунов, Леонид Муракидислар бор.

Боқибеғамлар

Юк машинаси Шота Руставели кўчаси бўйлаб учиб бормоқда. Машина устида яшчиклар сакрайди. Кабинада, шофер ёнида эса, экспедитор ухлаб бормоқда. Бирдан йўл қайрилди. Яшчиклардан бири тушиб кетди. Машина эса юришда давом этди.

— Оғир... — деди 7- таксомотор паркининг шофери В. И. Нестеров, ерга тушган юкни кўтаришга ҳаракат қилар экан, — бир киши кўтаролмайди.

«Россия» меҳмонхонасининг ёнида давлат автоинспекцияси ходимининг қораси кўринди. У бўлиб ўтган воқеадан бехабар эди. Йўловчиларни кузатиш лозим. Йўловчилар автомобиллар олдидан югуриб ўтишга шошилишади.

Яшчик, қандайдир машинадан тушиб қолди. Топилмалар столига элтиб бериш керак,—деди Нестеров унга.

— Сал жим туринг.— Инспектор таёқчасини кўтарди. Машина тўхтади. Кўпчилик бўлиб, яшчикни машинага юклашди.

— Унинг ичида уч юз сўмликка яқин сигарета бор экан. Яшчик 8 февралда йўқотилган. Аммо шу вақтга қадар уни эгаси топилмади. У қандай одам? Нега йўқотган нарсасини изламайди, — дея ғазабланди Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси топилмалар столининг бошлиғи П. Н. Козанов бу ҳақда бизга ҳикоя қиларкан. — Мана бу эса ўйинчоқлар солинган картон яшчик, давом этди у. — Унинг нархи ҳам анчага боради. 13 февралда йўқотилган. Аммо ҳеч ким шу вақтга қадар уни ҳараклаб келгани йўқ.

Чиндан ҳам, боқибеғамлар, нега сиз топилмалар столига келмайсиз. Бу ерда давлат моллари солинган яшчиклардан ташқари, портфеллар, ҳамда ҳар хил сумкалар, пулли ҳамёнлар, ҳар хил маркадаги соатлар ва кўпгина ҳужжатлар бор. Паспорт, гувоҳнома, пропуск, шаҳодатнома ва бошқа-бошқа буюмларни топиш мумкин.

А. ЦАКУН.

Тошкент шаҳар ижрокоми ички ишлар бошқармаси профилактика бўлимининг ходими.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—23|II да **Дилором**, 24|II да **Риголетто.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—24|II да **Олтин девор**, 25, 26, 27|II да **Машаққатли йўл.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 24|II да **Бахт тўйи**, 25|II да **Фарғона тонг отгунча**, 26|II да **Менинг жаннатим.**

КИНО

23 ФЕВРАЛДА

Соқов ва севги — «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «СПУТНИК», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли (кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ кеч 7.30 ва 9.15 минутда).

Турк оғасининг васияти (жуфт соатларда). **Агентнинг тугатилиши** (тоқ соатларда): —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Денгиз характери—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8.45 ва 10.30 минутда).

24 ФЕВРАЛДА

Соқов ва севги—«ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 2, 4 кеч 6 ва 8 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

Турк оғасининг васияти—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Денгиз характери (кундуз соат 1, 5, кеч 8.45 ва 10 яримда), **Сумбул сочли гўзал Варвара** (эрталаб соат 11, кундуз 3, кеч 7 да):—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ».

Гитарали қаллоб—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда),

Любовь Яровая—«ЧАЙКА» (кеч соат 9.45 минутда).

Мовий муз— САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 1, 2 ярим ва 4 да).

ЛЕНИН РАЙПИШЧЕТОРГИ
1 МАРТГАЧА
«ГУЛЧЕҲРА» МАКТАБ-МАГАЗИНИГА
озиқ-овқат моллари сотувчиларини тайёрлаш учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати—6 ой.

Ўқувчиларга стипендия берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Привокзальний кўчаси, 32-уй, кадрлар бўлими.

8-10 синф маълумотига эга бўлган қизларни гравер—чертеж тайёрлаш бригадасига

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Халқобод кўчаси, 8-уй, кадрлар бўлими (2, 16-трамвайлар, 9, 11, 19, 49-автобусларнинг «Урицкий» бекати).

Свердлов номли концерт залида

23, 24, 25 ФЕВРАЛДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати

ГАЛИЯ ИЗМАЙЛОВА

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Қундуз МИРКАРИМОВА, Муҳаммаджон МИРЗАЕВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Олмахон ҲАЙИТОВА, Камтар ОТАБОЕВ, Маҳмуд МУҲАМЕДОВ, Вилоят ОҚИЛОВА;

VI Жаҳон фестивалининг лауреати Анвар РУСТАМОВ.

СОЛИСТЛАР: Алижон ҲАСАНОВ, Гулшод ОТАБОЕВА, Ойхон ЕҚУБОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА, Шариф КАРИМОВ, Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА, Аҳмад ШУКУРОВ, Одилжон ОХУНЖОНОВ, Ҳасан ЙЎЛДОШЕВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАНИ—Бутуниттифоқ театрлар фестивалининг лауреати Зайтуна ТОЖИБОЕВА ва Ўткир СИДДИҚОВ олиб борадилар.

Концерт кеч соат 8 да бошланади.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

5 МАРТДАН БОШЛАБ

РСФСР ВА ДОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ Яраги Гажиқурбонов РАҲБАРЛИГИДАГИ

„ЦОВКРА“ ДОҒИСТОН ДОРБОЗЛАРИ

ва

ВЛАДИМИР ТИН РАҲБАРЛИГИДАГИ

УРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ

иштирокида

ҚИРҒИЗИСТОН ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Томошалар кеч соат 7 яримда бошланади.

6 мартда кундуз соат 3 ва кеч 6 да;

7, 8 мартда кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да кўрсатилади.

Шанба кунлари кундуз соат 3 ва кеч 6 да;

Якшанба кунлари: кундуз соат 12, 3 ва кеч 6 да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Олдиндан билет сотиш кассаси эрталаб соат 11 дан ишлайди.

РАДИО

23 ФЕВРАЛЬ

СЕШАНБА

СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «КПСС XXIV съездига — муносиб совғалар» (русча). **18.10** Туркистон Ҳарбий Округи ашула ва рақс ансамблининг концерти. **18.40** Спорт эшиттириши (ўзбекча). **19.20** Совет Армияси жангчиларининг талабларига мувофиқ концерт. **20.00** «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси. «СОВЕТ ВАТАНИ ПОСБОНИ». **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат. **21.10** Дала меҳнаткашлари учун кечки концерт. **22.20** Ўзбек халқ куйлари. **22.40** Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари И. Раҳим. «ҚАСОС» повестидан парчалар» (ўзбекча). **23.15** Лирик қўшиқлар. **24.00** Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 ЗУЛФИЯ. «Уни Фарҳод дер эдилар» (ўзбекча). **19.30** Эстрада концерти. **20.00** Совет Армияси жангчилари учун концерт (тожикча). **20.30** Қорақалпоқ куйлари. **20.50** «Меҳнат вахтаси давом этмоқда». Белоруссия радиосининг эшиттириши (ўзбекча). **21.00** С. Мусаев. «Қаҳрамонининг адаши». Радиоочерк (ўзбекча). **21.40** Москва.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 Дирижёр К. Иванов ҳақида музикали эшиттириш.

ТЕЛЕВИЗОР

23 ФЕВРАЛЬ

СЕШАНБА

СОВЕТ АРМИЯСИ ВА ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида: 18.30** «АХБОРОТ» информацион программаси. **18.40** «Советский воин». Телевизион журнал.

Ўзбек тилида: 19.40 «АХБОРОТ» информацион программаси. **19.55** Эркин ВОҲИДОВ. «НИДО» Адабий театр. **20.30** «Пропагандист» программаси. **21.00** «Ярим аср йилномаси». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг «1936 йил» ҳақидаги серияси. **21.50** «Ер ва одамлар». **22.20** Хатлардан — қўшиқларга. **23.20** Кўрсатувлар программаси. **23.30** Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 18.00 Болалар учун. «Бойчечак». **18.30** «Сиҳат-саломатлик». Илмий-оммабоп программа.

ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тилидан 20-машғулот. **19.30** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Инглиз тилидан 20-машғулот.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.55 Янгиликлар. **20.05** Ўқувчилар учун. «Пионерия». **20.30** Миллионлар ленинча университети. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган кўрсатув. **21.30** Л. Соболев ҳикоя қилади. **22.00** Хоккей бўйича СССР чемпионати. СКА (Ленинград)—«СПАРТАК» (Москва). Танаффус вақтида ҳужжатли фильмлар. **00.15** «Вақт» информацион программаси. **00.45** Б. Лавренев. «Шамол». Телеспектакль. **01.45** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 20.00 «Байроқни йўқотманглар». Болалар учун телефильм. **20.50** Реклама. **21.00** «ТЎРҒАЙ». Бадиий фильм.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги жисмоний тарбия ва спорт бўйича комитети

МАРКАЗИЙ „ЮБИЛЕЙ“ СПОРТ ЗАЛИДА

5, 6, 8 МАРТДА

„1971 ЙИЛ — ТОШКЕНТ МУЗИ“

СССР БИРИНЧИЛИГИНИНГ ОЛИЙ ЛИГАСИДАГИ:
«МАСК» (Москва), «СПАРТАК» (Москва), «ХИМИК» (Воскресенск, «ТОРПЕДО» (Горький) **командалари иштирокида**

ЎЗБЕКИСТОН ССР КУБОГИ— «СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА «ПРАВДА ВОСТОКА» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ СОВРИНИ УЧУН

Х О К К Е Й

ТУРНИРИ ЎТКАЗИЛАДИ

Ўйинлар кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда бошланади.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар 25 февралгача ҳар куни эрталаб соат 10 дан кеч 6 гача қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ
23 ФЕВРАЛЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР А—2482.
Р—03184.